

DUALARIN KABUL EDİLDİĞİ GECE*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Kemâ yenbagî li-celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, ve şefî'l-müznibîn, senedinâ ve mededinâ muhammedini'lmustafâ, ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi-ihsânin ecmaîne't-tayyibîne't-tâhirîn... Emmâ ba'd...

Çok sevgili ve değerli kardeşlerim!

Çok mübarek bir ayın ortasında, çok mübarek bir gecede bulunuyoruz. Bu gece hakkında Kur'an-ı Kerim'de işaretler vardır. Peygamber SAS Efendimiz'in hadis-i şeriflerinde de, bu geceyle ilgili bilgiler vardır. Bu geceye, (*leyletü'n-nısfı min şa'bân*) “Şa'ban'ın yarısı gecesi” diye tabir olunur hadis-i şeriflerde. *Leyletü'l-Berâah* diye bir ismi vardır. *Leyletü's-Sakk* diye bir ismi vardır. *Leyle-i Mübâreke* diye ismi vardır.

Peygamber SAS Efendimiz'in ümmeti hakkında istediği şefaatin verildiği gecedir. “Ümmetimi afv u mağfiret eyle yâ Rabbi!” diye talep ettiği zaman, Şaban'ın 13'ünde üçte biri; Şaban'ın 14'ünde diğer üçte biri, yâni böylece üçte ikisi; 15. gece de diğer üçte biri, yâni tamamı afv u mağfiret oldu.” diye Peygamber Efendimiz'e müjde verildiği rivâyet ediliyor.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bu gece ayrıca, çok mühim işlerin tesbit ve kararlaştırma gecesi olduğu için de, bizler için çok önemli... Çünkü, Peygamber SAS Efendimiz böyle mühim günlerde ve gecelerde, Cenâb-ı Hakk'ın istediği bir hal üzere, sevdiği bir sıfat üzere olmayı kendisi tatbik ederdi, Ümmet-i Muhammed'e de tavsiye ederdi. Meselâ; Peygamber Efendimiz'in pazartesi perşembe günleri oruç tuttuğunu biliyoruz, tavsiye ettiğini de biliyoruz. Pazartesi perşembe oruçları; Ramazan'ın dışında, haftanın pazartesi perşembe günleri oruç tutmak... Bunu açıklarken de Peygamber SAS buyuruyor ki:¹

تُعْرَضُ الْأَعْمَالُ يَوْمَ الْاِثْنَيْنِ وَالْخَمِيسِ، فَأُحِبُّ
أَنْ يُعْرَضَ عَمَلِي وَأَنَا صَائِمٌ

(ت. عن أبي هريرة)

RE. 253/2 (*Tu'radu'l-a'mâlü yevme'l-isneyni ve'l-hamîs*) "Pazartesi ve perşembe günleri kulların amelleri Cenâb-ı Hakk'ın dergâhına sunulur, arz olunur, ref'olunur. (*Feuhibbu en yu'rada amelî ve ene sâim*) Ben de amellerim

¹ Tirmizî, *Sünen*, c.3, s.122, no:747; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.287; Ebû Hüreyre RA'dan.

Neseî, *Sünen*, c.IV, s.201, no:2358; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.201, no:21801; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.377, no:3820; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.121, no:2667; Bezzâr, *Müsned*, c.I, s.403, no:2617; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IX, s.18; Üsâmetü'bnü Zeyd RA'dan.

Taberî, *Tehzîbü'l-Âsâr*, c.III, s.249, no:986; Ümm-ü Seleme RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.8, s.564, no:24192; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XXXII, s.445, no:35531.

Cenâb-ı Hakk'a arz olunduğu esnada, Cenâb-ı Hakk'ın sevdiği bir hal olan, oruç haliyle bulunmayı istiyorum. Onun için oruç tutuyorum.” buyurmuştur. Demek ki, böyle mühim karar günlerinde, gecelerinde Cenâb-ı Hakk'ın rızasına uygun bir hal üzere olmak, abdestli olmak, ibadet etmek, Allah'ın sevdiği güzel işleri yapmak, uygun oluyor.

Bu gece, bir dahaki Berat gecesine kadar, kulların başına gelecek olan kaderin mühim olaylarının tesbit edilip, îfâsı için ilgili meleklerle tevdî edildiği gecedir. Yâni kim ölecek, kim daha yaşayacak, kim hacca gidecek? Buna benzer, kişinin hayatında çok önem arz eden mühim olayların, tesbit ve tayin edildiği bir gecedir. O bakımdan da, bu geceyi ibadetle geçirmemiz, geçirmeğe çalışmamız çok uygundur. Bu gecede kulların saîd mi, şakî mi olacağı da tayin edilir. Saîdler, yâni Allah'ın sevdiği kullar, bahtiyâr kullar, saadet ehli olan kullar, *süedâ* divanına kaydolunurlar. Yâni mübarek, muhterem, iyi kullar defterine kaydolunurlar, Allah'ın sevmediği àsî, mücrim, şakî, yâni günahkâr kullar da, *eşkîyâ* defterine, şakîler defterine, divanına kaydolunurlar.

Onun için, bu gece yalvarıp yakarıp, kendimizi affettirme gecemizdir.

Ve bu gecede —şimdi metinlerini okuyup açıklayacağım hadis-i şeriflerde de görüleceği gibi— Cenâb-ı Hak Teâlâ kullarına nidâ edip, seslenip buyurmaktaymış ki:

“—Yok mu benden bir şey isteyecek olan;

istesin, istediğini vereceğim! Yok mu benden rızkının genişletilmesini isteyen; istesin, rızkını genişleteceğim! Yok mu benden bir arzusu, duası, talebi olan; istesin, vereceğim! Yok mu şöyle, yok mu böyle...” diye semâ-ı dünyadan nidâ eylediği bir gecedir.

“—Ben varım yâ Rabbi, ben affımı istiyorum yâ Rabbi, beni bağışla yâ Rabbi! Benim şu talebim var yâ Rabbi!” diyen de böylece, Cenâb-ı Hak teklif ettiği için, duasının kabulüne mazhar olur.

O bakımdan, ne mutlu bu geceyi ihyâ edenlere! Ne yazık, bu gecenin kıymetini bilmeyip, bu gecenin mükâfatlarından istifade edemeyenlere!

Peygamber SAS Efendimiz, bizzat mübarek zât-ı şerifi, kendisi bu geceyi ibadetle geçirmiştir. Bunun misallerini de nakledeceğim, nasıl geçirdiğini de anlatacağım. Sabahlara kadar kendisi ibadet etmiştir. Halbuki, biliyoruz ki Peygamber SAS Efendimiz Habibullah’tır, Allah’ın en sevgili kuludur ve ma’sumdur. Yâni, günahları işlemekten korunmuş bir mübarek kuldur. Zaten bütün peygamberler ma’sumdur. Ayrıca Peygamber SAS Efendimiz’e, hepinizin okuduğu, bildiği Fetih Sûresi’nde buyrulmuştur ki:

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُّبِينًا. لِيَغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَ يُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَ

يَهْدِيكَ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا. وَيَنْصُرَكَ

اللَّهُ نَصْرًا عَزِيزًا

(الفتح: ١-٣)

(*Innâ fetahnâ leke fethan mübînâ. Li-yağfira leke'llàhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara ve yütimme ni'metehû aleyke ve yehdiyeke sırâtan müstakîmâ. Ve yansurake'llàhu nasran azîzâ.*) [Rasûlüm, biz sana doğrusu apaçık bir fetih ihsân ettik. Bu senin günahından geçmiş ve gelecek olanı Allah'ın bağışlaması, sana olan nimetini tamamlaması, seni doğru bir yola iletmesi ve yine Allah'ın sana şanlı bir zaferle yardım etmesi içindir.] (Fetih, 48/1-3)

Burada dikkati çekmek istediğim ibare: (*Li-yağfira leke'llàhu*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri senin için mağfiret eylesin diye.” Neleri? (*Mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*) “Senin daha önceden işlemiş olduğun küçük hatalarını ve bundan sonra olabilecek hataları mağfiret etmek için...”

Buradan anlaşılıyor ki, Peygamber SAS Efendimiz'in hem geçmiş günahları affolunmuş, hem de gelecekte bir hatası olursa, affolunacak.

Peygamber SAS Efendimiz'in hataları nasıldı? Bizimkilerle kıyas kabul edilemeyecek kadar küçük hatalar... Meselâ:

Abdullah ibn-i Ümm-ü Mektûm RA, iki gözü görmeyen bir sahâbi, Peygamber SAS

Efendimiz'e geldi. Aşk ile, şevk ile... İki gözü görmüyor. Peygamber SAS Efendimiz o sırada çok itibarlı, devletli, şevketli insanlarla konuşmaktaydı. Geldi, Peygamber Efendimiz'e soru sordu. Peygamber Efendimiz, ötekilerle konuştuğu için cevap vermedi. Yine soru sordu, e onlarla meşgul, gene cevap vermedi. Böyle tekrar tekrar soru sormasına da canı sıkıldı ve yüzünü buruşturdu Peygamber Efendimiz. "Böyle edebe uygun olmayan iş yapılır mı, konuşup dururken niye ısrar ediyor?" gibi...

Onun üzerine meşhur Abese Sûresi indi:

"—Ey Rasûlüm, sen o a'mâ kula kızılıyorsun, kızdın, hata ettin yâni... Yüzü buruşturdun ama, öteki uğraştığın kimselerde hiç bir hayır yok! Asıl hayırlı olan Allah'ın sevgili kulu bu... Öyle yapmamalıydın." gibi bir mânâ taşıyor bu Abese Sûresi.

Hatası bu işte Peygamber Efendimiz'in. Yâni tebliğ yaparken, irşad görevini yaparken, birisi gelip fazla fazla soru sormuş, ona canı sıkılmış; hata... Yâni (*mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhara*)'nın misali olsun diye söylüyorum. Buna benzer davranışlar... Yoksa, büyük günahlar işlemekten peygamberler ma'sumdur, korunmuştur.

Hatta biliyorsunuz ki, daha peygamberlik kendisine gelmeden önce, çocukluğunda, arkadaşını nöbetçi bıraktı koyunlara baksın diye, bir düğünü seyretmeğe gitmek istedi. Düğün seyredecek yâni. Bir çocuk için tabii bir istek... Düğün biraz renkli olaylarla geçer. Bir

düğünü izlemeğe gitmek istedi. Cenâb-ı Hak bir uyku verdi, çayırda bir yattı, gidemedi. Birkaç defa teşebbüs etti, gidemedi. Yâni koruyor Cenâb-ı Hak, düğüne dahi bırakmıyor, nasib etmiyor.

Cenâb-ı Hakk'ın böyle peygamberleri koruması vardır. Peygamberler ma'sumdurlar. Yâni ma'sum sözü, bizim Türkçe'de kullandığımız mânâdan ayrı, günahları işlemekten korunmuş mânâsına, ismet sıfatlarına sahip demek. Yâni onları Cenâb-ı Hak koruyor. Öyle şeyleri hayatlarında yapmazlar. Ufak tefek böyle davranış kusurları olabilir. Tabii, Cenâb-ı Hak Peygamber Efendimiz'in böyle olmuşlarını da; ileride olacak varsa, onları da affedeceğini bildiriyor. Bu Fetih Sûresi'nde bildirmiş.

Ona rağmen, bu durumda olan Peygamber SAS hem Habîbullah, hem geçmiş gelecek hataları bağışlandığı bildirilmiş; hem de hal-i hayatında kendisine Mi'rac nasib olmuş, cennet, cehennem gösterilmiş, cennetlik olduğu kesin, ayan beyan âşikâr... Ama gene de sabahlara kadar ibadet ediyor.

Bir Berat gecesinde, Peygamber SAS Efendimiz yataktan yavaşça, sessizce ayrıldı. Hazret-i Aişe Validemiz de bu ayrılışı merak etti. Yâni, yattıktan sonra yataktan kalkıyor. Karanlıkta, böyle ışıklar filan yok... Düşünün ki, o zamanın imkânsızlıkları içinde, odada göz gözü görmüyor... Sonra odada aradı, buldu, baktı ki ibadet ediyor. Secdede nasıl dua ettiğini dinledi. Secdede söylediği duaları, biraz sonra inşâallah okuyacağım size, onları bize rivâyet etti.

İki rekât namaz kılmış, hafifçe okuduktan sonra, yâni ayakta, kıyamda az durmuş; yarı geceye kadar secdede kalmış. Ondan sonra kalkmış, ikinci rekâtı yine hafif bir şekilde kıldıktan sonra, ikinci secdede de gecenin öbür tarafında durmuş.

Secdede ama dua ediyor:

“—Yâ Rabbi! Ben senin affını istiyorum, kızgınlığından affetmene sığınıyorum, gazabından lütfuna sığınıyorum!” diye öyle dua eyleyerek, bütün gecesini iki secdeyle geçirmiş.

Bazı kereler de, bu Berat gecesinde Hazret-i Aişe Validemiz’e:

“—Bu gecenin özelliğini biliyor musun, nasıl bir gece bu?” diye sormuş ve Hazret-i Aişe Validemiz’e bu gecenin özelliklerini beyan etmiş.

O bakımdan, Peygamber SAS Efendimiz’in ihyâ etmeğe özen gösterdiği, dikkat ettiği bir gecede bulunuyoruz. Sabaha kadar böyle dua ve tazarru ve niyazla geçirdiği gecelerden birinde bulunuyoruz.

Peygamber SAS Efendimiz, senenin bazı gecelerinin sabaha kadar böyle uyumadan ibadetle ihyâ edilmesini tavsiye etmiştir. Bu geceler bir rivayete göre dört gece, bir başka rivayete göre beş gece, mutlaka ihyâ edilmeli buyrulmuştur. O gecelerden bir tanesi de, bizim şu anda yaşamakta olduğumuz Şaban’ın yarısı gecesidir, yâni Şaban’ın 14’ünü 15’ine bağlayan gecedir. Bu gecenin gecesini ibadetle geçirmeyi, gündüzünü de oruçla geçirmeyi tavsiye ediyor.

Bunun gündüzü de yarın gelecek yâni. Onun için, sahurda teberrüken sünnet-i seniyyeye uygun olarak bir şeyler atıştırır da, yarın da oruç tutarsanız, o tavsiyeyi de yerine getirmiş olursunuz.

a. Berat Gecesinde Duaların Kabul Edilmesi

Şimdi önce hadis-i şeriflerden kaydettiklerimden bazılarını size okuyayım. Peygamber SAS Efendimiz, Hazret-i Ali RA Efendimiz'den rivâyet olduğuna göre şöyle buyurmuşlar... İbn-i Mâce'de var ve Beyhakî'nin *Şuabü'l-İmân*'ında var:

. Yarın için bir tavsiye var bu hadis-i şerifte bize:²

إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، فَقومُوا لَيْلَهَا
وَصومُوا نَهَارَهَا.

فَإِنَّ اللّٰهَ يَنْزِلُ فِيهَا لِغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ
الدُّنْيَا، فَيَقُولُ: أَلَا

مَنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ؟ أَلَا مُسْتَرْزِقٍ فَأَرْزُقَهُ
؟ أَلَا مُبْتَلَى

² İbn-i Mâce, Sünen, c.IV, s.301, no:1378; Hz. Ali RA'dan.

فَاعَافِيَهُ، الْأَسَائِلُ فَأُعْطِيَهُ، أَلَا كَذًا، أَلَا كَذًا، حَتَّى

يَطْلُعَ الْفَجْرُ

(ه. هب. عن علي)

RE. 61/5 (*İzâ kâne leyletü'n-nısfı min şa'bân*) “Şaban’ın yarısı gecesi olunca, olduğu zaman...” Şu gece. (*Fekûmû leyletehâ*) “Bu geceyi, Şaban’ın bu gecesini ayakta geçiriniz!”

Ama burada, bu ayakta geçirmekten murad, namaz kılmak demek. “Uyumayın, namaz kılın!” mânâsına. Yâni, ayakta dikilip boşuna durmak değil de, namaz kılmak mânâsına. *Kıyâm-ı leyl*, lügat anlamı olarak geceleyin ayağa kalkmak demek ama; ıstılahî mânâsı olarak geceleyin kalkıp, uykuyu terk edip abdest almak, namaz kılmak demek. (*Fekûmû leylehâ*) “Şaban’ın bu gecesinde kalkınız, ayakta geçiriniz, uyanık geçiriniz; yâni gecesinde namaz kılınız! (*Ve sùmû yevmehâ*) Gündüzünde de oruç tutunuz!”

Şimdi bu gündüzü hangisidir? Geçtiğimiz şu gündüz mü, gelecek yarınki gündüz mü? Bizim şimdiki mantığımızı göre, biz geçmiş sanırız gündüzünü... Halbuki Arapların örfüne göre, —dînî hesaplamalar da böyledir— bir gün, akşam ezanıyla başlar. Akşam güneş batınca eski gün biter, yeni bir gün başlar. Bizde ne zaman başlıyor? Gece saat 12’de başlıyor. Niye 12’ye almışlar, 12’de hangi olay olmuş? Hiç bir olay yok. Sadece insanların çoğununu yaptığı faaliyetlerin azaldığı bir zamanda tarih değişikliği olsun diye, tutmuşlar geceyi 12’ye

almışlar. Bu sonradan olan bir şey...

Peygamber Efendimiz'in zamanında, bir gün ne zaman başlar? Akşam başlar. Bir günün ilk namazı hangisidir? Akşam namazıdır. Halbuki bizim şimdi mantığımızı göre, bizim aklımıza geliverir ki, acaba sabahleyin mi başlar gün? Akşam ezanıyla beraber başlar. Akşam namazı ilk namazdır, yatsı namazı ikinci namazdır. Eğer Ramazan gelmişse, yatsıdan sonra teravih namazı kılınır. Birinci günün teravihi arafenin gecesinde kılınıyor, oradan da hatırlayın! Teravih namazı kılınır, sahura da kalkılır, gündüz de oruç tutulur; ikindiden sonra o gün biter. İşte o günün teravihi, o günün sahuru, o günün orucu... Ondan sonra bitiyor.

Sonra Ramazan'ın sonu geldiği zaman ne olur, ertesi gün bayram olacağı zaman? O gece teravih namazı kılınmaz. Bitti çünkü Ramazan. Buradan hatırlınızda kalsın.

Onun için, (*fesûmû yevmehâ*) "Şaban'ın o gündüzünü de oruçla geçiriniz!" demek, yarın oruç tutun demek. Yâni bu gece ibadet edin, Şaban'ın yarısı gecesini ibadetle geçirin, gündüzünü de oruç tutun!

Zaten biliyorsunuz, Peygamber SAS Efendimiz Ramazan'ın dışında da oruçlar tutardı. Bu oruçları en çok Receb ayında tutardı, Şa'ban ayında da tutardı. Her haftanın pazartesi, perşembe günlerini de tutardı. Ramazan Bayramı'ndan sonra, altı gün Şevval'i de tutardı ve tavsiye buyuruyor. Zilhicce ayı geldiği zaman, yâni hacıların hacca gittiği ayda, hac yapmak

için Mekke’de bulunduğu sırada, Zilhicce’nin Kurban Bayramı’na kadarki ilk on gününde oruç tutmayı tavsiye ediyor. Böyle oruç tavsiyeleri var. Bu gündüz için de oruç tutma tavsiyesi var.

(Feinna’llàhe yenzilü fîhâ bi-gurûbi’ş-şemsi ilâ semâi’d-dünya) Burada semâ elif-lâmsız gelmiş, böyle kaydedilmiş. “Çünkü Allahu Teâlâ Hazretleri, güneşin batmasıyla beraber semâ-i dünyaya nüzûl eder.” Yâni yakınlaşıyor kullarına, rahmetini yaklaştırıyor. *(Feyekûlü)* “Ve buyurur ki:

(Elâ müstağfirun feağfire lehû) Yok mu bir istiğfâr eden, bağışlanmasını, mağfiret olunmasını isteyen ki, onu mağfiret edeyim! *(Elâ müsterzikun feerzukahû)* Yok mu benden rızık isteyen, ‘Rızıkım az, evde yiyecek içecek yok, çoluk çocuk darlık çekiyor, ambarda buğday kalmadı, çevrede sıkıntı, kıtlık başladı; rızıkımı artır yâ Rabbi!’ diyen, onu rızıklandırayım!”

Şimdi biz bunu düşünmüyoruz, eskiler bunları çok düşünürlerdi eski devirlerde. Biz şimdi büyük üretimlerden dolayı ve büyük uluslararası ticaretlerden dolayı, böyle bir şeyi bilmiyoruz. Eskiler bilirdi. Yağmur yağmadı mı, o sene mahsul olmadı mı, kıtlık oldu mu, zorlanırlardı.

Siz burada muz yiyorsunuz ama, Münih’te muz yetişmez. Gemilerle tâ Güney Amerika’dan, Orta Amerika’dan, Afrika’dan gelir. Kivi yersiniz, o bilmem yine sıcak ülkelerden gelir. Üzümler

İtalya’dan, İspanya’dan, Türkiye’den, Yunanistan’dan gelir. Yâni her şey naklediliyor.

Eskiden nakledilmezdi. Karadeniz'dekiler portakalı bilmezdi, Akdeniz'dekiler hamsiyi bilmezdi. Nakliyat yoktu. Herkes tarlasına neyi ekirse harmanını yapar, samanını hayvanlar yesin diye depo eder, buğdayını da saklardı. Hanımlar uğraşırlardı, buğdayı kaynatırlardı, keşkeklik buğdayı ayırırlardı. Ondan sonra kırarlardı buğdayları, bulgur yaparlardı; ince bulgur, kalın bulgur... Buğdayı değirmende öğütürlerdi, un yaparlardı. O unları eleyip ekmek yaparlardı. Yaşam böyleydi.

“–Yok mu bir rızkının artmasını isteyen, onu rızıklandırayım!” diyor.

Şimdi Allah bizleri rızıklandırıyor. Allah'ın nimetini yiyoruz yiyoruz da, yiyenlerin pek çoğu isyan ediyor. Yemekten kuvveti kazandıkça, gücü kuvveti buldukça... Çünkü, aç olanın canı kıpırdamak bile istemez. Ama köfteleri, kebapları, pirzoları, börekleri, çörekleri, tatlıları yedikten sonra, kulaklarından hararet fışkıрмаğa başladı mı, eğlenecek yer aramağa başlıyor.

Cenâb-ı Hakk'ın rızkını yiyor, Cenâb-ı Hakk'a isyana gidiyor. Cenâb-ı Hak kendisini yaratmış; Cenâb-ı Hak'tan gayriye kulluk ediyor. Cenâb-ı Hak ibadeti, itaati, kulluğu emrediyor; o Cenâb-ı Hak'a isyan ediyor. Sübhàna'llàh! Bu insanoğlunun işleri çok garip... Allah bizi yanıltmasın, şaşkırtmasın...

(*Elâ mübtelen feuâfiyehû*) “Yok mu bir hasta, yok mu bir derde mübtelâ olan, bir derde giriftar olan ki, ona afiyet isyan edeyim!” Demek ki,

şu anda da sesleniyor. Çünkü Şaban'ın yarısı gecesindeyiz.

(*Elâ sâilün feu'tiyehû*) “Yok mu bir şey isteyen, dileyen ki istediğini vereyim!” (*Elâ kezâ, elâ kezâ*) Bu sayılanlarla da sınırlı değil... Rızık istemek, bir şey talep etmek, sıhhat afiyet istemek, mağfiret istemekle de sınırlı değil, bir de ve sâiresi var. (*Elâ kezâ, elâ kezâ...*) Yâni türlü türlü, başka başka şeyleri de teklif ediyor kullarına ki, duanın sınırı yok, tahdidi de yok... Şunları isteyebilirsiniz, başka şey isteyemezsiniz diye de bir şey yok.

Senin özel derdin ne ise, aç Mevlâ'na, kapat gözlerini, dök gözyaşlarını, kapan secdeye, Cenâb-ı Hak'tan kendi isteğini iste...

Herkesin derdi başka... “Değirmencinin derdi suyla” derlerdi eskiden. Eski tabirler şimdi artık tarih oldu, hatıra oldu ama, söylendiği zaman da hoşta gidiyor. Değirmencinin derdi suyla... Neden? Çarka su gelecek, çarkı döndürecek, çark da değirmen taşlarını döndürecek de, öğütme olacak.

Çömlekçinin derdi de güneşle... Buna mukabil, ziraatçının derdi yağmurla... Ziraatçi yağmur ister, “Yâ Rabbi yağmur yağsın, otlar sararıyor, tohumları ektik, bir yağsın!” der. Çömlekçi de, “Aman yâ Rabbi, sakın yağmur yağdırma, şimdi ben bu çömleklerin hepsini yaptım, bunlar kuruyacak!” der. Herkesin bir derdi var.

Herkesin bir derdi var ama, bazısı da sadece Cenâb-ı Mevlâ'yı istiyor. En yüksek kullar da başka bir şey istemez. “İstemem mâsivâyı,

istemem gayrını, istemem dünyayı; bana Mevlâm gerekir.” diye çeşitli ilahilerdir ki, onları ev sahibi Mehmed çok iyi bilir. Kaç tanesi akla gelmiştir şimdi.

Çok şeyler istenir. Tabii, Mecnun Leylâ’yı ister, sâlih kullar da Mevlâ’yı ister. Dertli afiyet ister, günahkâr mağfiret ister, herkes bir şey ister. Talebe de imtihanda başarı ister. “Aman hocam dua ediver!” Ne olacak? “İmtihana gireceğim.” Onun da derdi imtihanı kazanmak, ne yapsın?

Bu istekler ne zamana kadar? Yâni kullanacağınız bilgileri veriyoruz size. Neler isteyeceksiniz? Kendinize bağlı. Gönlünüzden neler geçiyorsa, onları isteyeceksiniz. Burada da değil... Herkes kendi evine gidecek, abdest alacak, seccadesini yayacak... Ondan sonra, artık kul ile Mevlâsı arasına girilmez. İşte orada girilmez.

Ne zamana kadar? (*Hattâ yatlua’l-fecrü*) “Fecr-i sâdık tülû’ edinceye kadar.”

“—O ne demek, hiç bir şey anlamadım hocam! Fecr-i sâdık ne demek, tülû’ ne demek? Sen hangi dilden konuşuyorsun?”

Bu, takvimlerdeki imsak vakti demek. İmsak kesilinceye kadar.

O nasıl bir olaydır? Yâni namaz vakitleri, hep bir olaya dayanıyor, gök olayına... Öyle gecenin 12’si gibi hayali bir şeye dayanmaz da, bir olaya dayanır.

Sabahın vakti ne zaman girer? Güneşin doğma tarafına, doğu tarafına doğru insan bakarken, geceleyin orası laciverttir veya siyahtır. Bir

ara oraya baktığın zaman, orası aydınlanmağa başlar. Dağların veya büyük binaların ağaçların çıkıntısını sezmeye başlarsın. Arkası biraz açıklaşmaya başladığı için, fark etmeye başlarsın. İşte o fecr-i sâdıktır. Yâni, gecenin bittiğini artık o gösterir, gecenin sonu o fecirdir. O zamana kadar, yâni Cenâb-ı Hakk'ın "Yok mu isteyen, istediğini vereceğim." dediği zaman, gece imsak kesilinceye kadar.

İmsak kesilince ne olur? Pazar biter. Çarşamba pazarı bitti, satıcılar gitti, artık çöpler kaldı... Gece kalkmayan, ibadet etmeyen, Çarşamba pazarında satıcılar gittikten sonraki manzara gibi bir manzarayla kalkar kalktığı zaman, mânevî bakımdan...

Kalktı, kaçta kalktı? Gözleri çapaklı... Kalkacaktı ama kalktı işte ne yapsın işe gidecek, güce gidecek, geceyi gafletle geçirmiş, sabah namazını da geçirmiş, güneş de üstüne doğmuş... Daha yatacaktı ama çünkü gece ikiye üçe kadar eğlendi, gezdi tozdu filan... Sinema eğlence filan... Daha yatacaktı ama saat çaldı, işe gitmek lâzım. İşte de kapıdan girerken giriş saatini basıyorlar, bir dakika geç girse olmaz. Ona riâyet eder millet. Yâni fabrikanın, iş yerinin kapısından girişine çok dikkat eder de, Cenâb-ı Hakk'a kulluğa dikkat etmez. Ama iş işten geçmiş olur. Pazar bitmiştir, kazanan kazanmıştır, alan almıştır, veren vermiştir. Ondan sonra, artık gece bittiği için bir şey kalmamıştır.

Demek ki, sahurdan önceki vakitte dualarınız, talepleriniz, gözyaşlarınız, gözyaşıyla istekleriniz olması lâzım, gitmesi lâzım bu gece...

b. Berat Gecesi Mü'minlerin Affedilmesi

Diğer bir hadis-i şerif. Üç tane hadis-i şerif kaydettim buraya... Bu gecede, bu gecenin feyzinden bereketinden istifade edemeyecekler de var. Bu gecede mükafat dağıtılıyor ama, çok mükafat dağıtılıyor, hatta Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى فِيهَا عُتْقَاءُ مِنَ النَّارِ بَعْدَ شَعْرِ غَنَمِ
الْكَلْبِ .

(Inne li'llâhi teâlâ fîhâ utakàü mine'n-nâri bi-adedi şîari ganemi'l-keleb) “Allah-u Teâlâ Hazretleri bu gecede Kelb kabilesinin koyunlarının tüyleri adedince müslüman kulu cehennemden azad eder.” buyurmuş.

Zaten o kabile koyunlarıyla tanınmış, bir koyunun postunda da kaç tane kıl vardır... Çok insanı affedecek. Yâni Cenâb-ı Hakk'ın affı mağfiretinin cûş u hurûşa geldiği bir muhteşem gece.

Mükâfatlar saçılıyor, dağılıyor, Cenâb-ı Hak istiyor kullarından, “Hadi isteyin, vereceğim!” diye. Öyle bir gece, ama bu geceden bazıları istifade edemeyecek; bunu okuyorum.

Ebû Mûsel-Eş'ârî RA'dan İbn-i Mâce rivâyet etmiş ki: buyurdu:³

³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.IV, s.303, no:1380; Ebû Mûsâ el-Eş'ârî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.315, no:35182; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VIII, s.182, no:7085.

إِنَّ إِلَّ لِيَطَّلِعُ فِي لَيْلَةِ النَّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ، فَيَغْفِرُ
لِجَمِيعِ خَلْقِهِ، إِلَّا لِمُشْرِكٍ أَوْ مُشَاحِنٍ

(.د. عن أبي موسى)

RE. 90/2 (*Inna'llàhe teâlâ leyettaliu fî
leyleti'n-nısfı min şa'bân, feyağfiru li-cemîi
halkıhî illâ li-müşrikin ev müşâhinin*)

Buyuruyor ki Peygamber Efendimiz:

“Şa’ban’ın yarısı gecesinde Cenâb-ı Hak ıttılâ eyler.” *İttılâ* eylemek ne demek? Şöyle nazar eyleyip, bilgi sahibi olmak demek. Cenâb-ı Hak kullarına ıttılâ eyler, yâni kullarına nazar eyler. “Kim ne yapıyor?” diye bakar hallerine kullarının. (*Feyağfiru*) “Ve kulları mağfired eder.” Şimdi, Cenâb-ı Hak nazar etti mi, Cenâb-ı Hakk’ın nazarına erene ne mutlu, mağfired olunur.

(*Li-cemîi halkıhî*) Bütün kulları mağfired olunur da, tabii bu mağfired mü’min kulları içindir. Mü’min olmayanlara bir şey yok... (*İllâ li-müşrikin ve müşâhinin*) “Ancak, Allah müşriki mağfired etmez ve müşahini mağfired etmez.”

Müşriki anladık, Allah’a şirk koşan, Allah’tan gayrıya tapan veya Allah’ı tanımakla beraber, gene başka bir şeye de tapan. Çünkü Cenâb-ı Hak, kendisini tanımakla beraber başka şeye tapmayı da kabul etmiyor.

“—Efendim ben Allah’ın varlığını birliğini kabul ediyorum...” E kabul ediyorsun da, bu haç ne? Kabul ediyorsun da, bu put ne? Kabul ediyorsun

da, bu acaib inanç ne? Onu da kabul etmez.

İhlâs ne demek? Hâlislik demek, katıksızlık demek. İhlâslı inanç istiyor. Yâni katıksız olarak, sırf, sadece kendisine kulluk edilmesini istiyor. Hem kendisine kulluk, hem başkasına kulluk; öyle şey yok! Sadece kendisine kulluk istiyor.

İnancı olup da, Allah'tan gayrıya tapanlara müşrik derler. Ne demek? Ortak koşuyor Allah'a. Tapınmakta Allah'a bir ortak farz ediyor, bir ortak düşünüyor zihninde, ona da tapınıyor.

Ben şu gözlerimle gördüm: Avustralya'nın Volongong şehrinde, bir genç kardeşimizin şehriydi o...

“—Bilmem kaç bin dönüm arazi üzerine, budistler birtakım büyük mabedler yaptılar. Hocam şurayı görün!” dediler.

“—Yâhu ben ne yapacağım Budistlerin mabedlerini?”

“—Gidelim, bir görün!” dediler.

Gittik, gezdik, gördük... Yâni arabayla girilecek kadar geniş alanları, Avustralya hükümeti onlara tahsis etmiş. Onlar da gelmişler oraya, dillere destan olacak tapınaklar yapmışlar. Koca köpekli, bağdaş kurmuş, göbeği de açık, üstünde de böyle şeyi var, çıplak kafalı, elini şöyle yapmış, bilmem ne filan... Bir sürü heykel. Heykelin önüne taze meyvalar, portakallar, elmalar, bilmem neler koymuşlar. E ama bunu yemez. İstersen sabaha kadar bekle, yemez.

Biz şimdi büyük salona girerken küçük bir

torbacık vermek istiyor bize, oradan bir görevli kadın, rahibe... “Ne olacak bu?” dedik. Yâni para verecekmişiz, onu alacakmışız. İçinde beş on tane pirinç var, heykele sunacakmışız... “Öyle şey olmaz!” dedim, şiddetle reddettim.

Gözümüzün önünde, yerde birisi secdeye kapandı puta karşı... Yahu bu put ya tunçtan imal edildi, ya taştan imal edildi, yaparı belli, yeni bu. Yakın zamanın malzemesi... Bu ne zaman kutsallık kazandı? Döküldükten sonra mı, yontulduktan sonra mı? Nesi var yâni bunun? O pirinçleri ne yapacak? Bilmem kaç dolar verecekmişim de, torbacığın içindeki pirinci götürüp ona sunacakmışım. Adak... Yâni gelenleri de böyle şirklerine ortak etmek istiyorlar.

Sonra haça tapıyor, *God* diyor. *God* diyorsun ama, sen *God* deyince ne anlıyorsun? *God* deyince biz Rabbü’l-âlemîni anlıyoruz. Çünkü bizim kitabımızın başında, (*El-hamdü li’llâhi rabbi’l- âlemîn*) diye başlıyor bizim Kur’an-ı Kerim’imiz. Alemleri düşünüyoruz, onları yaratan alemlerin Rabbi’ni anlıyoruz biz.

Sen ne anlıyorsun? Hazret-i İsa’yı anlıyor. *God* deyince Hazreti İsa’yı anlıyor. Hazret-i İsa Allah’ın kulu. Hazret-i İsa’dan önce kime ne diyecektin sen? Hazret-i İsa’dan önce insanlar yok muydu? Vardı. E onlar Hazret-i İsa’yı bilmiyorlardı, haç da yoktu o zaman, çarmıha gerilmek de yoktu. Biliyorsun ki İbrâhim AS vardı. İşte bir sürü peygamber isimlerini de biliyorlar onlar. E ne olacak? Onlar neye tapacak? Oradan anlasana. Hazret-i İsa’dan önceki insanların da,

ibadet edeceği bir alemlerin Rabbi olduğunu anlasana oradan. Hâsılı, Allah müşriki affetmez.

El-hamdü lillah, biz zaten “*Lâ ilâhe illa’llâh, muhammedü’rrasûlü’llah*” diyoruz; Allah bizi şirkten uzak eylesin. Bu inançları çok tabii olarak biliyoruz. Çoluk çocuğumuza da öğretelim, çoluk çocuğumuz da yanlış inançları öğrenmesinler. Biliyorsunuz bu 2000 Yılı ne idi? Tevhid yılıydı. 2000 Yılıyla başlayan 21. Yüzyıl ne idi? Tevhid asrıydı. 2000 yılıyla başlayan üçüncü bin ne idi? Tevhid milenyumuydu.

Bunlar sanıyorlar ki, dünyaya kendi inançları yayılacak... Hayır, İslâm yayılacak, Tevhid yayılacak, *Lâ ilâhe illa’llâh* yayılacak. Çocuklarınızı müslüman yetiştirmeğe dikkat edin! Bakın, Allah müşriki affetmiyor.

İkincisi: (*Ev müşâhinin*) *Müşâhin*; gönlünde kin ve kırgınlık olan demek. Hatta buharlı gemiye Araplar *şâhinât* derler, bu tırlara filan da *şâhinât* derler. Çünkü içinde ateş var, kırgınlık var, pata pata pata pata gidiyor ya. Hem o gemilere, hem de bu tırlara, büyük kamyonlara *şâhinât* derler içinde kırgınlık olduğu için.

Müşâhin de, kalbinde, gönlünde kardeşine karşı kin ve kırgınlık olan kimse demek. Onu da affetmeyecek Allah...

Cenâb-ı Hak, böyle dargın kimselerin affı melekler tarafından kendisine getirildiği zaman,

“—Onları bırakın, kenara koyun! Onların talebini kabul etmiyorum. Aralarını bir düzeltsinler, o zamana kadar...”

Mü'minin mü'minle dargın kalması yok İslâm'da. Dargın kaldı mı hapı yuttu. Çünkü Berat gecesinden istifade edemiyor. Dargınlık yok.

Hakkı söyleyeceksin, hakkı da kabul edeceksin. Doğruyu söylediği zaman kızmak yok. Doğruyu söylediği zaman kızmayacaksın, hakkı kendin söyleyeceksin! Sana karşı bir haksızlık yapılnca da affedeceksin! Affetmeyi Allah seviyor. Affedenler için cennette özel köşkler hazırlamış, mücevherâttan, kenarları böyle incilerle, yakutlarla süslü köşkler... Sırf affedenlere mahsus, onlar için hazırlanmış.

Kabahati varsa affedeceksin, bağışlayacaksın. Doğruyu söylediye kızmayacaksın, "Doğru söyledin kardeşim, affet!" diyeceksin. Kendin ona bir şey söylediğin zaman, hak sözü söyleyeceksin; kızmak, darılmak yok... Kızmanadan, darılmadan, yumuşaklıkla, tatlı tatlı götürecek müslüman işini, severek götürecek.

Bu konuda başka bir hadis-i şerif var, o hadis-i şerifte de, başka kimseleri affetmeyeceğini bildiriyor Cenâb-ı Hak. Onlar kimler? İçkiye müdavim olanları affetmeyecekmiş Cenâb-ı Hak. İçki mübtelası, ayyaşlaşmış yâni, alkolik olmuş, müdmin-i hamr, içkiye idmanlı, yâni mübtelâ...

Tabii biz mübtelâlık ne kelime, biz içkiyi ağzımıza koymayız elhamdü lillâh... Gıdaların da içinde haram madde var mı diye numaralarının listesini yapmışız, onları bile almayız, çok şükür. İyi bir şey yâni.

Onlar affolunmayacak. Başka affolmayacaklar? (Âkkun li vâlideyhi) “Ana babasına âsi olanları da Allah affetmeyecekmiş.” İslam’da evlatlık çok önemli. Anne babayı darıltmak yok! Anne babaya âsi olmak yok! Sözüünü dinlemek var. O bakımdan ana babasına asi olanları da, Allah-u Teâlâ Hazretleri affetmeyecek.

c. Berat Gecesinde Peygamber Efendimiz’in Duası

Şimdi, Peygamber SAS Efendimiz nasıl dua edermiş, onu okuyuvereyim, kayıtlara girsin. Hazret-i Aişe-i Sıddîka Validemiz, o Rasûlüllah SAS’in duasını dinlemişti secdedeyken demiştim. O duası şu:⁴

أَعُوذُ بِعَفْوِكَ مِنْ عِقَابِكَ، وَأَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ
سَخَطِكَ،

واعوذ بك منك، جَلَّ ثَنَائِكَ، لَا أُحْصِي ثَنَاءً
عَلَيْكَ،

أَنْتَ كَمَا أَثْنَيْتَ عَلَيَّ نَفْسِكَ

(هَب. عن عائشة)

(Eüzü bi-afvike min ikâbike, ve eüzü bi-rıdâke min sehatıke, ve eüzü bike minke, celle senâüke, lâ uhsî senâen aleyke, ente kemâ esneyte alâ nefsike)

⁴ Beyhakî, Şuabü'l-İman, c.III, s.385, no:3838; Hz. Aişe RA’dan.

Bu rivayette böyle dua ettiği bildiriliyor. Biz de mânâsını hatırımızda tutalım, buna benzer duaları ibadetimizde yapalım:

(Eüzü bi-afvike min ikâbike) “Yâ Rabbi! Suçuma ceza verip de cezalandırmandan, affına sığınıyorum. Yâni, benim yaptığım suçtan dolayı beni cezalandırma, affet...”

Şimdi polis çevirse, “Kırmızıda geçtin, ver 900 Mark!” dese, nasıl içi yanar insanın... 900 Mark kolay mı kazanılıyor? Ama, “Hadi bu seferlik yazmayayım da, bir daha görmeyeyim!” derse, oradan bir sevinçle gidersiniz ki, “Vay be 900 Mark cezayı yazmadı, kurtuldum.” diye. Bu da onun gibi. Yâni anlayalım diye misal verdim. İkâb ne demek, cezalandırma demek. Hem cezayı hak etmiş kul, cezayı yemiş ama, “Yâ Rabbi, senin cezalandırmandan affına sığınıyorum!” diyor, af istiyor.

(Ve eüzü bi-rıdâke min sahatike) *Sin-hı-tı* ile, *sahat*, kızmak demek. “Senin kızmandan hoşnut olmana sığınıyorum! Yâni, yâ Rabbi bana kızma, beni sev, benden hoşnut ol!” demek.

Aslında biz Cenâb-ı Hakk’ı kızdıracak çok hatalı işler yapıyoruz. Yâni günahlara kızar Cenâb-ı Hak... Vazifeler yapılmazsa, kızar; günahlar işlenirse, kızar. Biz ne yapmalıyız? İbadetleri, vazifeleri yapmalıyız, yasaklardan kaçınmalıyız. Aksini yapıyoruz; yasakları yapıyoruz, ibadetleri bırakıyoruz.

“—Namaz kıldın mı?”

“—Kılmadım.”

“—Cuma kıldın mı?”

“—Kılmadım. İşte şu mâniyle, bu mâniyle...”

Bir sürü mâni. Her zaman orta yerde bir mâni... İbadetler yapılmıyor.

E günahlar? Ooo, onların hepsi yapıyor. Ne kadar yasak varsa, onlar yapıyor. Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi affetsin... Yâni kızmasın, hoşnut, râzı olsun.

(*Eüzü bike minke*) “Yâ Rabbi, senden sana sığınırım!” Yâni, Cenâb-ı Hak bize kahredecek olursa, bizi kimse kurtaramaz. Bizi kurtaracak olan yine Cenâb-ı Hak’tır. Onun için, “Yâ Rabbi senden sana sığınırız.” diye dua etmiş Peygamber Efendimiz.

(*Celle senâüke*) “Senin şânın yücedir. (*Lâ uhsî senâen aleyke*) Seni medhede medhede, medihleri sayıp tüketip bitiremem; çünkü sonsuz güzel sıfatlara sahipsin! (*Ente kemâ esneyte alâ nefsike*) Sen Kur’an’da kendini nasıl öğdüysen, öylesin yâ Rabbi!” diye dua etmiş Peygamber Efendimiz.

d. Kur’an-ı Kerim’de Berat Gecesi

Berat gecesiyle ilgili Kur’an-ı Kerim’de işaret var demiştim. Bazı alimlere göre, selef-i sâlihînimize göre bu işaretler, Duhan Sûresi’nin başındaki ayet-i kerimelerde vardır. O ayet-i kerimeler şöyle:

Bi’smi’llâhir-rahmâni’r-rahîm:

حَمِّ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ. إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ

مُبَارَكَةٌ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ. فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ
حَكِيمٍ. أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا، إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ

رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ. رَبِّ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ
مُوقِنِينَ. لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ، رَبُّكُمْ وَرَبُّ
آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ

(الدخان: ٨-١)

(Hâ mîm. Ve'l-kitâbi'l-mübîn. Innâ enzelnâhü fî
leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn. Fîhâ
yüfraku küllü emrin hakîm. Emren min indinâ
innâ künnâ mürsilîn. Rahmeten min rabbik,
innehû hüve's-semîu'l-alîm. Rabbi's-semâvâti
ve'l-ardı ve mâ beynehümâ in küntüm mûkînîn.
Lâ ilâhe illâ hüve yuhyî ve yümît, rabbüküm ve
rabbü âbâikümü'l-evvelîn.) (Duhan, 44/1-8)

Şimdi burada buyruluyor ki:

(Hâ mim) Tabii, haruf-u mukattaa diyoruz.
Bazı sûrelerin başında böyle harfler oluyor.
Bu harflerin mânâsı esrarengiz olduğu için,
bazı açıklamalar, bazı rivayetler var ama,
esas itibariyle Kur'an-ı Kerim'in esrarındandır,
müteşâbihâtındandır deniliyor. (Hâ mim)'i İbn-i
Abbas şöyle anlamış, açıklamış: "Cenâb-ı Hak
kıyamet gününe kadar olacak şeyleri hükmeder,
hükmüyle takdir eyler." mânâsına.

(*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) Bu bir yemindir. Allah-u Teâlâ Hazretleri mühim şeylere and eder. (*Ve'l-kitâbi'l-mübîn*) “Mübîn kitaba andolsun ki...” demektir. Yâni *mübîn* de; açık seçik, besbelli, her şeyi açıklayıcı kitap mânâsına. Bu kitaba andolsun...

Bu kitaptan maksat, İbn-i Abbas'a göre Kur'an-ı Kerim'dir. Çünkü, Kur'an-ı Kerim de Cenâb-ı Hakk'ın emirlerini, yasaklarını geçmişe, geleceğe ait olayları ve ahiret hayatını açıklıyor. O bakımdan *kitâbü'l-mübîn*dir.

Belki başka rivayetler de vardır ama, bizim asıl konumuz o yeminden sonra, (*Innâ enzelnâhü fî leyletin mübâreketin innâ künnâ münzirîn*) buyurmasında.

(*Innâ*) “Biz *azîmü's-şân*, (*enzelnâhü*) onu indirdik.” Bu her ne kadar çoğul sîgasıyla ise de, yâni biz indirdik deniliyorsa da, Arapça'da buna azamet sîgası derler. Allah-u Teâlâ Hazretleri azamet ve celâlinden, ululuğundan dolayı, “Biz *azîmü's-şân*” diye kendisini öyle anlatıyor. Hem de pek çok ayet-i kerimelerde, *vâhidü ehadü ferdü samed* olduğunu kesin olarak belirttiği halde, biz sîgasını kullanıyor. Hem bir olduğunu beyan ediyor Kur'an-ı Kerim'in pek çok ayet-i kerimesinde, hem de kendisinden bahsederken biz diye konuşuyor. Bu nedendir? Azamet sîgası.

Türkçe'de azamet sîgası tekildir. Yâni kral, padişah, saltanatlı,

devletli bir kimse bir şey söyleyeceği zaman:

“—Ben şöyle ferman eyledim ki, ben şöyle istiyorum ki, ben şöyle emrettim ki...” der.

Böyle ben ben demek, büyüklük bildirir Türkçede. Ama Arapça'da ben dediği zaman naçiz bir kişi olmuş oluyor. *Ene'lfakir*, ben fakir oluyor. Azamet sîgası, biz tarzında oluyor. Onun için, tercümede bileceğiz. Yâni Cenâb-ı Hak tektir, şerîki naziri yoktur, birdir.

“Ben Azîmü’ş-şân onu indirdim.” *Hû* zamiri nereye gidiyor, yâni onu sözü, zamiri nereye gidiyor? Bir önceki ayet-i kerimedeki (*ve'l-kitâbi'l-mübîn*)’e gidiyor. Her şeyi açıklayan apaçık, besbelli, ayan beyan olan kitaba and ettikten sonra, biz onu indirdik buyruluyor. Yâni demek ki, Allah-u Teâlâ Hazretleri, o Kur’an-ı Kerim’i indirdiğini beyan ediyor.

Nasıl? (*Fî leyletin mübârekeh*) “Mübarek bir gecede indirdik.” Şimdi bu mübarek gece hangi gecedir? Müfessirler bu konuda iki görüş beyan etmişler.

Birisi: Kur’an-ı Kerim mâdem indirilmiş o mübarek gecede, o halde bu gece Kadir Gecesidir ve Kadir Gecesi de Ramazan’dadır. Çünkü,

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ

(القدر:١)

(*Innâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadr*) [Biz onu Kadir gecesinde indirdik.] (Kadir, 97/1) deniliyor Kadir Sûresi’nde. Bir de:

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

(البقرة:١٨٥)

(Şehru ramadâne'llezî ünzile fîhi'l-kur'ân)

“O Ramazan ayı ki, içinde Kur'an-ı Kerim indirilmiştir.” (Bakara, 2/185) buyruluyor.

Bu iki ayetten birleştirdiğimiz zaman mânâyı:

“—Kur'an-ı Kerim Ramazan'da inmiştir. Binâen aleyh, Duhan Sûresi'ndeki bu ayetteki mübarek gece de Kadir gecesi olmalı!” diyorlar.

Ama Abdullah ibn-i Abbas RA, Kur'an-ı Kerim'i iyi bilen bir sahâbi. O, “Bu leyle-i mübâreke, Leyle-i Berattır, yâni Berat gecesidir.” diye beyan buyurmuş. Daha ileride başka açıklamalar da var.

Şimdi, tabii biz zaten biliyoruz ki, Kur'an-ı Kerimin inişi 23 senede, olaylar üzerine, öğretene öğretene, ezberlete ezberlete, sindire sindire, hazmettiren hazmettiren olmuştur. Peygamber Efendimiz'e Kur'an-ı Kerim bir gecede pat diye gelmemiştir, 23 senede ayetler topluluğu halinde gelmiştir.

İlk önce Hıra'da başlamıştır. Hıra Mağarası'ndan dayken, Cebrâil AS ilk defa görünmüş ve;

اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ . خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ
عَلَقٍ . اِقْرَأْ

وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ . الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ . عَلَّمَ الْإِنْسَانَ
مَا لَمْ يَعْلَمْ

(العلق: ۱-۵)

(*İkra' bi'smi rabbike'llezî halak. Haleka'l-insâne min alak. İkra' ve rabbüke'l-ekrem. Ellezî alleme bi'l-kalem. Alleme'l-insâne mâ lem ya'lem.*) [Yaratan Rabbinin adıyla oku! O, insanı bir aşılarmış yumurtadan yarattı. Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle yazmayı öğreten Rabbin en büyük kerem sahibidir.] (Alak: 1-5) ayetlerini getirmiştir Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden. Peygamber Efendimiz'in ilk aldığı vahiy, İkra Sûresi'nin başındaki bu ayetlerdir. Ondan sonra 23 sene içinde pek çok ayet-i kerime gelmiştir.

Binâen aleyh, (*Şehru ramadân, ellezî ünzile fîhi'l-kur'ân*) "O Ramazan ayı ki içinde Kur'an-ı Kerim indirilmiştir." denilmesinin başka izahları da vardır Tefsir kitaplarında. Buradaki maksat, yâni hakkında Kur'an-ı Kerim ayeti vârid olmuş olan Ramazan ayı demek diye de tefsir ediliyor.

Ondan sonra (*Innâ enzelnâhü fî leyleti'l-kadri*)'deki Kadir'de indirilmesi meselesinin de, yâni Kur'an-ı Kerim'in tamamı mı, yoksa yine Rasûlüllah'a malûm olan bir şeyin mi indirilmesi meselesi vardır.

Buna Kadir gecesi dersek, o zaman Şaban'ın yarısı gecesiyle ilgili hadis-i şeriflerin hepsini kabul etmemek gerekecek ki, öyle olsun... Halbuki Şaban'ın yarısı gecesi hakkında bilgiler var. Demek ki, bunların esrarengiz bir ilişkisi olmalı...

Onu şöyle yorumlamış alimler: Kur'an-ı Kerim *Levh-i Mahfuz*'dan, yâni Cenâb-ı Hakk'ın *Levh-i Mahfuz* denilen o esrarını bilemeyeceğimiz

mübarek şeyinden, mukadderâtın olaylarını kaderin kalemleriyle yazdığı Levh-i Mahfuz'a da kitap denilir. "Oradan semâ-i dünyaya nüzülü bu gecede olmuştur. Ondan sonra 23 senede, olaylara göre parça parça inmiştir." deniliyor.

Bir de, "O Kur'an'ı indirmekten maksat, Kur'an'ın ilk indirilişi Ramazan'da olmuştur, ilk başlangıcı o zaman olmuştur." diye de izah ediliyor. O zaman, ihtilaflar kalkıyor, mesele daha vâzih bir şekilde anlaşılıyor.

Yâni, bu gecenin, (*leyletin mübârekeh*) "Mübarek gecede biz onu indirdik"ten muradın, buradaki gecenin Berat Gecesi olduğu rivayetlerini, o zaman inkâr etmek gerekmiyor, onlara sırt çevirmek gerekmiyor. O bakımdan Abdullah ibn-i Abbas RA'nın ifadesi, "Leyle-i Mübâreke'den murad Leyle-i Kadir'dir." demiş, o uygun oluyor.

"Mübarek gecede indirdik. (*Fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) Bu gecede, (*fîhâ*) onun içinde, yâni o Leyle-i Mübâreke'nin içinde, (*yufraku küllü emrin hakîm*) her hikmetli, hakîm iş tefrik olunur, ayrılır, ayrıştırılır, taksim olunur." buyruluyor.

İbn-i Abbas RA'ın yetiştirdiği İkrime Rh.A vasıtasıyla rivâyet edilmiş. Burada bütün senenin, kişilere ait olayları dağıtılır icra edecek meleklerle... Yâni falanca ölecek, Azrâil AS'a. Yerde gökte şu olaylar olacak, falanca meleğe; şöyle şöyle olacak, filanca meleğe... Bu (*fîhâ yufraku küllü emrin hakîm*) "Her takdir olunmuş muhkem iş, gerekli, uygun vazifelilere

taksim olunur.” mânâsına deniliyor. Buradan, bütün senenin işlerinin bu geceden verildiği anlaşılıyor.

Bir de, bu sene kimler ölecekse, bu günden yazılıyor Azrâil AS'ın eline... Bunu şuna benzetebiliriz: Meclis'ten bir senelik bütçe çıkıyor, yapılacak işler de tasarlanıyor, bir sene içinde o işler yapılıyor ve paralar harcanıyor. Bir dahaki sene, yeni bir çalışma yapılıyor, yeni bir bütçe, yeni bir plan, tasarlama; ona göre de uygulama... Yâni böyle benzetmelerle olayı anlayabiliriz, alimlerin söyledikleri şeyi kavramamız mümkün olur.

Beytullah'a gidip haccedecekler de kaydediliyormuş. Bu gün ısrar edelim, “Yâ Rabbi, bize bu sene haccetmeyi nasib et!” diye. Buradan onu anlıyoruz. “Bu tesbit edilen şeyler de, o sene içinde uygulanır.” deniliyor.

“Bu gecede adamın durumu tayin olmuştur.” diyor Ata' Rh.A, “Bakarsın ki, seyahate çıkmış bir adam, bir işe kalkışmış; halbuki o artık ölecekler arasına yazılmış, haberi yok. Evlenmeğe niyetlenmiş, hazırlık yapıyor, halbuki ismi öbür tarafa geçirilmiş.

Evliyaullahtan birisinin yanında, ayakkabıcıya adam ayakkabı ısmarlıyormuş,

“—Bak, aman sağlam yap! Tabanı sağlam olsun, dikişini sağlam tut, birkaç sene giyilecek gibi olsun.” diye.

O mübarek zat gülmüş, onun öyle demesine... Çünkü evlialık sûretiyle, yoluyla anlamış. Kısa bir zamanda ölecek, hâlâ o pabucu sağlam

olsun diye tenbihatta bulunuyor.

Şimdi bu gecede, Berat Gecesi ismi de var. Berat da mahkemeden hakimin hükmü yazıldığı zaman verilen şeye deniliyor. *Sakk* da deniliyor buna. Sad ve kef ile, *sakkün* de deniliyor. Yâni hakimin kararı demek. Berat da deniliyor, berâet de deniliyor.

Şimdi bu geceye bu ismin verilmesi, Kur'an-ı Kerim'de Leyle-i Mübâreke diye geçiyor, Berat Gecesi ismi verilmesi, hadis-i şeriften geliyor. Çünkü, bu gecede insanlara beratları verilecek. İki cins berat olacak, iki cins şehâdetnâme, diploma, belge verilecek. Bir: Sevgili, iyi kullar için *saâdet* beratı. Kötü kullar için de *şekâvet* beratı... Yâni şakî olanlar için şakîlik yazgısı, saîd olacaklar için de saîdlik yazgısı verilir.

Onun için, bu gece evliyaullah şöyle dua ederlermiş:

“—Yâ Rabbi, eğer sen benim ismimi suçlular defterine yazdıysan, ben senden af diliyorum, mağfiret diliyorum; beni affeyle! Bu defterden benim ismimi sil, lütfen beni şu mutlular, saîdler defterine yaz... Ben bilemiyorum durumumu; eğer benim ismimi, zaten saîdler, mutlulular defterine yazdıysan, aman orada tesbit eyle, orada sabit kalsın yâ Rabbi!” diye, büyüklerimiz bize öğrettiği Berat gecesi duası vardır.

Bu Kadir gecesiyle Berat gecesi, meleklerin bayram gecesiymiş. Mü'minlerin Ramazan'dan sonra, Kurban'da bayramları olduğu gibi, melekler de bu gecelerde bayram ederlermiş.

Hasan-ı Basrî Hazretleri bu gecede evinden çıkmış, ama böyle kabre girmiş de kabirden kalkmış bir cenaze gibi, canlı cenaze gibi benzi sapsarı sararmış olarak çıkmış.

Hasan-ı Basrî biliyorsunuz tabînin önemlilerinden bir kişi, çok büyük alim, fâzıl, evliyâullahtan bir zât. Çok sahabiye yetişmiş, onlardan ilim almış, çok kitaplarda ismi geçen bir kimse. Hasan-ı Basrî Hazretleri'ne;

“—Niye böyle benzin sarı?” diye sormuşlar. Şu güzel cevabı vermiş:

“—Acaba saîd miyim, şakî miyim? Evliyâdan mıyım, eşkıyâdan mıyım? Benim ismim Allah'ın iyi kullarının defterine mi yazıldı, kötü kullarının mı defterine yazıldı?”

Ondan korkuyor, telaş ediyor. Mü'min olduğu için üzüntüsü ondan...

Biz, yolda cüzdanımızı kaybetsek, eve geldiğimiz zaman yüzümüzden belli olur. Mutlaka belli olur, kiminle konuşsak belli olur. Hiç bir şey söylemeden herkes anlar. Herkes der ki:

“—Yâhu sende bir hâl var.”

“—Cüzdanımı kaybettim, içinde de 500 mark vardı. Ehliyet ve sâire vardı...”

Biz parayı sevdiğimiz, ehliyetin kıymetini bildiğimiz için, onu kaybedince üzülüyoruz. Ama evliyâullah âhiretini düşünüp üzülüyor. Bir günah işlediği zaman üzülüyor.

“—Ben niye bu günahı işledim, benim bu hâlim nedir? Benim hâlim Allah'ın iyi kullarının hâline benziyor mu? Nedir benim kâfirlerden

farkım? Bu Münih'teki Allah'ın dinini bile kabul etmemiş insanlardan farkım nedir? Benim hâlim ne olacak, benim âkibetim nereye varacak?" filan diye onlar telaşe ederler.

Onun için, Hasan-ı Basrî sapsarı bir benizle evinden çıkınca, demişler ki:

“—Ne oldu sana, niye böyle çok sararmışsın, çok üzölmüşsün?” Demiş ki:

“—Günahlarımı biliyorum, ama günahlarımı Allah affetti mi, affetmedi mi onu bilmiyorum.”

Herkes yaptığı işin doğru mu yanlış mı olduğunu bilir, yalan söylediği zaman, ‘Bu iyi olmadı.’ diye bilir. Birisinin malını aldığı zaman, bunun hırsızlık olduğunu bilir. Sabah namazına kalkamadığı zaman, kalkamadığını bilir. Orucu bozduğu zaman, günah olduğunu bilir.

Üzücü bir durum... Günahlar kesin ortada, işlendi. İşledin bunu ama Allah affetti mi, affetmedi mi o belli değil, gel de üzölme. İbadetleri yaptın ama Allah kabul etti mi, etmedi mi belli değil. Çünkü Allah-u Teâlâ Hazretleri her ibadeti kabul etmiyor.

Kur'ân-ı Kerîm'den, hadîs-i şeriflerden biliyoruz. Allah-u Teâlâ Hazretleri bazen kulların ibadetlerini kabul etmiyor. Kabul etmediği bir şey düşünelim. Bu gece meselâ, kardeşleriyle dargınlığı olanı affetmiyor. Hırsız, içkiye devam edeni, zinâkârı affetmiyor.

Hacca gidiyor, haram malla gidince kabul etmiyor. Ancak füsuk, cidal, refes yapmadan güzel bir hac yapmışsa, kabul ediyor. Ama öyle

olmamışsa, bunları yapmışsa kabul etmiyor. Sadaka veriyor, sadakayı ezâ vererek vermişse, o zaman kabul etmiyor. Haramdan bir hayır yapmışsa, kabul etmiyor. Kıldığı namazı bazen kabul etmiyor. Allah'a yaklaştırmıyor, uzaklaştırmaya sebep oluyor. Nice namaz kılan insan vardır ki, kıldığı namaz onu Allah'a yaklaştırmaz, uzaklaştırmaya yarar. Neden? Namazda aklına neler geliyor, olmadık şeyleri şeytan aklına getiriyor filan veya abdesti güzel almadı. O zaman kabul etmiyor.

Bazılarının orucunu Allah kabul etmiyor. Bunu hadis-i şeriften biliyoruz. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki:⁵

رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلَّا الْجُوعُ وَالْعَطَشُ،
وَرُبَّ قَائِمٍ

⁵ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.539, no:1690; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.373, no:8843; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.VIII, s.257, no:3481; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.596, no:1571; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.242, no:1997; Ebû Ya'lâ, *Müsned*, c.XI, s.429, no:6551; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.316, no:3642; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.270, no:8097; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.239, no:3249; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.309, no:1425; Abdullah ibn-i Mübârek, *Müsned*, c.I, s.78, no:77; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXXVII, s.346; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.II, s.268, no:3248; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.250; Ebû Hüreyre RA'dan.

Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XII, s.382, no:13413; Kudâî, *Müsnedü's-Şihâb*, c.II, s.309, no:1424; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.VI, s.401; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.853, no:7491; *Keşfü'l-Hafâ*, c.II, s.348, no:1365; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XIII, s.101, no:12658, 12661; Münzirî, *et-Tergîb*, c.II, s.94, no:1646.

لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلَّا السَّهْرُ

(حم . خز . ع . هب . ق . كر . عن أبي هريرة؛ طب . عد . عن ابن عمر)

(*Rubbe sàimin leyse lehû min siyâmihi ille'l-cûu ve'l-ataş*) “Nice oruç tutan insan var ki, eline geçen sadece boş boşa aç kalmak, susuz durmaktan ibarettir. (*Ve rubbe kàimin leyse lehû min kıyâmihi ille's-seher*) Nice kıyâm-ı leyle, yâni gece ibadetine, teravihlere, teheccüdlere kalkışan insan vardır ki, bundan eline geçen sadece uykusuz kalmış olmasıdır.”

Demek ki ibadetlerin kabul olması için ince şartlar var. İnce şartlara uyulmadığı zaman kabul olmuyor.

“—Ben de ibadet ettim ama acaba o şartlara uyarak mı oldu?” diye düşünmüştür o mübarek.

İnsan, ibadetlerin kabul olduğunu bilmiyorsa, elbette üzülür. Günahları var, affolduğunu bilmiyor, elbette üzülür.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

İşte bu anlattığım sebeplerden dolayı önemli bir gecede bulunuyoruz. Ne yapıp yapıp affımızı, mağfiretimizi sağlamaya çalışmamız gerekiyor.

Peygamber Efendimiz acaba nelere işaret buyurmuş? Onları biraz onun diliyle, ifadesiyle anlatmaya çalışalım! Diyor ki Peygamber Efendimiz:

فَلَمَّا كَانَ رُبْعَ اللَّيْلِ نَزَلَ جِبْرِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ

وَقَالَ: يَا مُحَمَّدَ،

إِرْفَعْ رَأْسَكَ! فَرَفَعَ رَأْسَهُ فَإِذَا أَبْوَابُ الْجَنَّةِ
مَفْتُوحَةٌ.

(*Felemmâ kâne rubua'l-leyl*) “Gecenin dörtte biri geçince Cebrâil AS geldi. (*Yâ muhammed, irfa' re'sek*) “Başını kaldır yâ Muhammed!” dedi.

(*Ferafea re'sehû feizâ ebvâbü'l-cenneti meftûhah*) Peygamber Efendimiz bakmış ki, cennetin kapıları açılmış.

وَعَلَى بَابِ الْأَوَّلِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ رَكَعَ
فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ!

وَعَلَى بَابِ الثَّانِي مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ سَجَدَ
فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ!

وَعَلَى بَابِ الثَّلَاثِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَى لِمَنْ دَعَا
فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ!

(*Ve ale'l-bâbü'l-evvel, melekün yünâdî: Tübâ li-men rakea fî hâzihi'l-leyleh.*) *Bâb*, kapı demek. Cennetin birinci kapısında bir melek var, sesleniyor: “Ne mutlu bu gece rükû edenlere!”

diye. Tabii rükû namazın içinde oluyor.

(*Ve ale'l-bâbü's-sânî melekün yünâdî: Tübâ li-men secede fî hâzihi'l-leyleh*) “Ne mutlu bu gecede secde edenlere!” diyor ikinci kapıdaki melek de... Demek ki rükû edip, secde edip, namaz kılanlara melekler müjde veriyorlar. Demek ki bu gece namazlar kılmamız lâzım! Çünkü namaz zikrin en güzel şeklidir. Allah'ın en sevdiği ibadetlerdendir ve mü'minin Mi'racıdır.

(*Ve ale'l-bâbi's-sâlis, melekün yünâdî*) Üçüncü kapıdaki melek de diyor ki: (*Tübâ li-men deâ fî hâzihi'l-leyleh*) “Ne mutlu bu gece dua edenlere!” Demek ki dua ve tazarru ve niyaz ile geçireceğiz zamanımızı. Namaz kılacağız, dua edeceğiz.

Dua ile geçirmek olur mu?

Dua da ibadettir. Müslümanların çoğu namazın, orucun ibadet olduğunu biliyor da duanın da ibadet olduğunu bilmiyor. Dua da ibadettir. Demek ki insan dua ile meşgul olduğu zaman geceyi ibadetle geçirmiş oluyor. İki kâr var. Hem ibadet etmiş oluyorsun gecende hem de neyi istiyorsan Allah onu verecek. Hem ibadetle geçirmiş oluyorsun hem de istediğine kavuşmuş oluyorsun. Onun için bu gece yapılacak işlerden birisi dua etmekmiş.

وَعَلَىٰ بَابِ الرَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَىٰ لِلَّذَا كَرِينِ
!فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ!

(*Ve ale'l-bâbu'r-râbi' melekün yünâdî: Tübâ*

li'z-zâkirîne fî hâzihi'l-leyleh) Dördüncü kapıda da melek ne diye sesleniyormuş: “Ne mutlu bu gece Allah-u Teâlâ Hazretleri’ni zikredenlere!”

Demek ki, bu gece Cenâb-ı Hakk’ı çok zikredeceğiz. Elimize tesbihimizi alacağız, güzel güzel zikirlerimizi yapacağız. Gördünüz mü dervişliğin, tasavvufun hadis-i şeriflerde olduğunu, Peygamber Efendimiz’in tavsiye ettiğini buradan da anlıyoruz.

Zikrin çeşitleri nelerdir?

Zikrin en başta gelen çeşidi *Lâ ilâhe illa’llah* demektir. *Lâ ilâhe illa’llah*’ı günde yüz defa diyen bir insan mahşer yerine yüzü ay, dolunay gibi parlayarak gelecek. Onun için bu gece *Lâ ilâhe illa’llah*’ı çok çekersiniz.

Sonra *Kul huva’llah*, Kur’ân-ı Kerîm’in üçte birini okumak kadar sevaptır. *Kul huva’llah* okursunuz, o da zikirdir. Kur’an okumak da zikirdir. Hem de bin defa *Kul huvallah* okursanız;

“—Bin defa *Kul huvallah*’ı okuyan kimse kendisi esirmiş de esirlikten kurtuluyormuş gibi, kendisini cehennemden kurtarır, Cenâb-ı Hakk’ın affını mağfiretini sağlamış olur.” diye hadîs-i şerif var. Onun için bin *Kul huvallah*’ı okumanız belki yarım saat sürer, onu da tavsiye ederiz. Buradan güzel olduğu anlaşılıyor. Dua etmek de güzel; onu anlıyoruz. Ve zikirlerin çeşitlerini söylemiş olduk. Namaz kılmak da önemli oluyor.

وَعَلَىٰ بَابِ الْخَامِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَىٰ لِمَنْ بَكََا

مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ

فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ

(*Ve ale'l-bâbü'l-hâmis, melekün yünâdî: Tübâ li-men bekâ min haşyeti'llâhi fî hâzihi'l-leyleh*)
Beşinci kapıda da bir melek şöyle müjdeliyor: “Ne mutlu bu gece Allah korkusundan gözleri dolup ağlayan kullara!” Tabii haşyetullahtan, havfullahtan, takvâsından, ihlâsından dolayı ibadet eden insanlar şıpır şıpır inci gibi gözyaşı dökerler. Allah bu gözyaşlarını sever.

“Allah için, Allah korkusundan ağlayan göze cehennem ateşi gelmeyecek, yakmayacak; yâni onun sahibi cehenneme girmeyecek.” diye müjde vardır.

Onun için, bu gece biraz kendimizi hesaba çekelim; tenhada, odamızda işlediğimiz hataları, kusurları düşünelim, biraz utanalım, ağlayalım! Çünkü, Allah korkusundan ağlayan bir göze cehennem ateşi değmeyecek. Ağlamak güzel bir şey; kalp yumuşaklığı, pişmanlık, ağlamak güzel bir şey... Onun için, “Bu gece biraz ağlamaya çalışın!” diyorum, en başta kendime söylüyorum bu sözleri... Demek ki ağlayacağız.

وَعَلَىٰ بَابِ السَّادِسِ مَلَكٌ يُنَادِي: طُوبَىٰ
لِلْمُسْلِمِينَ فِي هَذِهِ اللَّيْلَةِ

وَعَلَىٰ بَابِ السَّابِعِ مَلَكٌ يُنَادِي: هَلْ مِنْ سَائِلٍ !فِيُعْطَىٰ سُوْلُهُ

(*Ve ale'l-bâbü's-sâdis melekün yünâdî: Tübâ li'l-müsellimîne fî hâzihi'l-leyleh*) Altınca kapıda da bir melek: “Ne mutlu bu gün selâm veren kullara!” diye müjdeliyor. Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'e salât ü selâm getireceğiz, peygamberlere salât ü selâm getireceğiz, ümmetin selâmetini isteyeceğiz.

(*Ve ale'l-bâbu's-sâbi' melekün yünâdî: Hel min sâilin feyu'tà sü'lehû.*) “Hiç bir istekli olan, bir elini açıp da Allah'tan bir şey isteyen kul var mı ki, istediği verilsin.” diye soruyor yedinci kapıdaki melek. Yâni bu da, Allah'tan bir şeyler istemeye teşviktir, isteyene istediği bu gece verilecek demektir. O halde Cenâb-ı Hak'tan neleri istiyorsak isteyelim.

“—Hocam, acaba ayıp olmaz mı ufak tefek şeyleri istemek? Her insana göre konuşulacak şeyler var. Mühim insanlar ufak tefek şeylerle meşgul edilmez dünyada. Mesela, insan bir başkanın, reis-i cumhûrun yanına gitse söyleyeceği sözlere dikkat etmesi lazım. Ufak tefek şeyler de istenir mi?” diyebilir sizden biriniz. Evet, isteniyormuş. Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki: “—Ayakkabınızın bağcığı kopsa bile Allah'tan isteyin.”

Çünkü Cenâb-ı Hak kulun dua etmesini seviyor. Küçük büyük, aklınıza ne gelirse isteyebilirsiniz, günahı istememek şartıyla.

“—Yâ Rabbi, şu arkadaşına ben çok kızıyorum, sen onun kafasını parçala...” filan gibi günah olan bir şeye dua etmek değil de, iyi olmak şartıyla kendi ihtiyaçlarınız için dua edin, isteyin!

Çok önemli bir nokta var. Bir insan kendisi için dua ederse bu kabul olacak mı?

Ama bildiğimiz bir başka şey var. Arkadaşları, kardeşleri için dua edenin duası her zaman en hızlı şekilde kabul oluyor. Onun için yakınlarınızı da duadan unutmayın.

İnsanın en yakını nesidir? Annesi, babası, eşidir, çoluk çocuğudur; onlara dua edin, duadan unutmayın. Biz de edelim, bana da geliyor bazı kâğıtlar: ”Babama dua et, oğluma dua et...” vesaire alıyoruz. Siz de dua edin yakınlarınıza, bizi de duadan unutmayın. Biz de sizin artık kardeş sayarsanız kardeşiniziz; hoca sayarsanız hocanızız...

İnsan başkalarına dua ettiği zaman acaba zamanı başka şeye mi harcamış oluyor?

“—Benim kendi işim var, kendi işimi göreyim mi?” diye mi düşünmesi lazım?

Hayır, başkalarına dua ettiği zaman başucunda bir melek; “âmîn” dermiş. ”Yâ Rabbi onun istediğini bunun kendisine de ver.” diye dua edermiş. Başkası için istediğini Allah isteyene de veriyor, onun için korkmayın.

Hatta bir başka hadîs-i şerifi hatırladım, onu da söyleyeyim. Bir insan zikrederek, zikrederek, zikrederek zikirle vakit geçirip de... Bir de baktı ki vakit geçiverdi, bir şey isteyemedi. Bir de

baktı ki imsak kesilmiş. Allah, vaktini; kendisini zikirle geçirene, isteyemeyene zikrinden dolayı, isteyeceğinden âlâsını verirmiş. Çünkü zikredeni seviyor.

Onun için hem arkadaşlarınıza, yakınlarınıza dua etmekten kaçınmayın hem de zikirten kaçınmayın. Ama isteklerinizin küçüğü büyüğü demeden isteyin. "Kimya dersinden 2 aldım yâ Rabbi 10 almayı nasip et." diye basit bir şey talebe için ama olsun, onu da istesin. En küçük şeylerini bile istesin.

Hani, "Affolmayacak kimseler" dedik; kardeşine düşmanlık besleyen, içkiye müdavim olan, zinâkâr olan vesaire...

Onların çaresi yok mu, onlar çaresiz mi?

Onların da çaresi dönmektir. O yanlışı bırakıp dönüş yapmaktır. Dönüş yaparsa kabul eder, dönüşü Arapçada *tevbe* derler.

Biz tevbe yi yanlışı anlıyoruz. Tevbe deyince; "Tevbe yâ Rabbi, affet yâ Rabbi, affet yâ Rabbi... Estağfiru'llah, estağfiru'llah, estağfiru'llah..." demek sanıyoruz. Halbuki Hz.Ali Efendimiz camide birisi tevbe ederken;

"—Tevbe yâ Rabbi, estağfiru'llah yâ Rabbi..." deyince demiş ki;

"—Bana bak! Bu senin söylediğin, yaptığın yalancılardan tevbesidir."

Hakikî tevbe nedir? Dönmektir. Cenâb-ı Hakk'ın yoluna dönmektir. Hakikî tevbe hayatta dönüştür, fiildir, icraattır. İcraatı da Cenâb-ı Hakk'ın yoluna döndürecek.

Allah-u Teâlâ Hazretleri işi lafta bırakmayıp yanlış yoldan Cenâb-ı Hakk'ın kendisinin yoluna dönmeyi nasip eylesin...

Başka kandillerde de söylediğim bir iki hususu da nakletmek istiyorum. Bir insan bütün gece uykusuz duramayabilir ama abdestli olarak yatarsa abdestli uyuduğu zaman ibadette sayılır. Onun için abdestli yatmaya dikkat edin.

Bir de yatsı namazını, sabah namazını camide cemaatle kılan kimsenin gecesi gündüzü ibadetle geçmiş gibi olur. Mümkünse sabah namazını cemaatle kılmaya gayret edin.

Yatsıyı burada cemaatle kıldık inşaallah makbuldür. Çünkü bazen camiye gitsek bu kadar cemaat oluyor ancak camilerde, sabah namazını da bir camide kılmaya gayret edin.

Büyüklerimizden gördüğümüz güzel namazlardan bir tanesi de tesbih namazıdır. Dört rekâtlı, içinde 300 defa:

سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ
أَكْبَرُ؛ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ .

(Sübhâna'llâhi, ve'l-hamdü li'llâhi, ve lâ ilâhe illa'llâhu, va'llâhu ekber; ve lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâhi'l-aliyyi'l-azîm) denilen bir namaz.

Hadîs-i şeriflerde vardır. Onu kıalarsanız, Peygamber Efendimiz hadîs-i şerifte çok methediyor. Onu kılın, sünnetlerde kayıtlıdır. İlmihâl kitaplarında kayıtlıdır.

“Allàhu ekber!” diyecek insan, Sübhàneke’yi okuduktan sonra Subhàneke ile Fâtiha arasında 15 defa “Sübhàna’llàhi ve’l-hamdü li’llâhi ve lâ ilâhe illa’llàhu va’llàhu ekber.” diyecek, 15.de ve “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâhi’l-aliyyi’l-azîm”i ekleyecek.

Sonra eûzu besmelesini çekip, Fâtiha’yı, zamm-ı sûresini okuduktan sonra, rükûa varmadan evvel 10 defa Sübhàna’llàhi ve’l-hamdü lillâhi, ve lâ ilâhe illa’llàhu va’llàhu ekber “diyecek 10.da ve “Lâ havla ve lâ kuvvete illâ bi’llâhi’l-aliyyi’lazîm’i ekleyecek, etti 25.

Rükûa varacak, tesbihlerini çektikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve’l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek 10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’lazîm’i ekleyecek, etti 35.Rükûdan kalkacak, doğrulacak o zaman yine: Semi’allâhu li-men hamideh Rabbenâ leke’l-hamd dedikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve’l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi’laliyyi’l-azîm’i diyecek sonuncuda, etti 45.

Ondan sonra secdeye varacak, tesbihleri çektikten sonra 10 defa Subhanallâhi ve’l-hamdülillâhi ve lâ ilâhe illallâhu vallâhu ekber diyecek 10.da ve lâ havla ve lâ kuvvete illâ billâhi’l-aliyyi’lazîm’i ekleyecek, etti elli beş.

Ondan sonra doğrulacak. Aynı şekilde 10 defa okuyacak, ikinci secdede 10 defa okuyacak, bir rekâтта 75 olacak.

İlk başta 15, rekâtın sonunda 25, doğrulduğu zaman 35, ilk secdede 45... 15 rekâtın sonunda, başta 15 sonunda 10; 25:

Rükûda 35, kalktığı zaman 45, birinci secdede 55 iki secde arasında 65, ikinci secdede 75; kalkacak.

İkinci rekâta kalkınca yine 15 defa okuyacak, aynı şekilde gidecek 75, 150; selam verecek. Ondan sonra iki rekât daha böyle kılacak. Bu namazı tavsiye ediyor Peygamber Efendimiz, hadîs-i şeriflerde geçiyor.

“—Hiç olmazsa ömründe hiç kılmayan bir defa kılın. Ama daha çok kılabilen daha çok kılın, her ay kılabilen kılın, her hafta kılabilen kılın...” diye böyle şeyi var. Bunu kılarıyorsunuz. Kazâ namazları kılarıyorsunuz. Kılmadığınız namazlarını kazâ edersiniz.

Ümmet-i Muhammed’e dua edersiniz, Filistin’deki, Keşmir’deki, dünyanın her yerindeki kardeşlerimize, sıkıntıda, harpte, darpta olan kardeşlerimize ismen yerleri, bölgeleri zikrederek dua edersiniz.

Bir de rahat içinde olup da Münih, Almanya, Fransa, Amerika gibi dinden uzaklaşmış kardeşlerimize dua edersiniz. Onların derdi daha büyük. İnsan bir İsrail kurşunuyla ölürse şehit olur da ama Münih’te keyif içinde yaşarken dinden, imandan sıyrılıp çıkar giderse âhireti mahvolur, onlara çok çok dua edin, çoluk çocuklarınıza sahip olun, akrabanıza, yakınlarınıza dikkat edin, kollayın, onlara dua edin.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cümlemize tevfikini refîk eylesin... Allah hepinizden razı olsun...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
10. 11. 2000 - Münih / ALMANYA

Bütün MÜBAREK GÜN VE GECELER
sohbetlerine PDF olarak
ulaşmak için tıklayınız.

